O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
MADANIYAT VAZIRLIGI
O‘ZBEKISTON DAVLAT KONSERVATORIYASI HUZURIDAGI
BOTIR ZOKIROV NOMIDAGI MILLIY ESTRADA SAN’ATI INSTITUTI

“TASDIQLAYMAN”
O‘zDK huzuridagi Botir Zokirov nomidagi Milliy estrada san’ati instituti rektori

_______________ A.Mansurov

2024 yil “30” avgust

Ro‘yxatga olindi: № MD 70210101-*1.02*

MUTAXASSISLIK FANLARNI O‘QITISH METODIKASI FANINING O‘QUV DASTURI

Bilim sohasi: **200 000 - San’at va gumanitar fanlar**

Ta’lim sohasi: **210 000 - San’at**

Mutaxassislik: **70210101-Ovoz rejissorligi (musiqiy ovoz rejissorligi)**

TOSHKENT –2024

Fan/modul kodi MFM1103		O'quv yili 2024-2025	Semestr 3	ECTS - Kreditlar 3	
Fan/modul turi Majburiy		**Ta'lim tili** O'zbek/rus		**Haftadagi dars soatlari** 2	
1.	**Fanning nomi**		**Auditoriya mashg'ulotlari** (soat)	**Mustaqil ta'lim** (soat)	**Jami yuklama** (soat)
	Mutaxassislik fanlarni o'qitish metodikasi		**30**	**60**	**90**

2.

I. Fanning mazmuni

Fanni o'qitishdan **maqsad** - Magistratura talabalarining ixtisoslik fanlari bo'yicha o'quv-tarbiyaviy jarayonlarni yuksak ilmiy-metodik darajada ta'minlashlari uchun zarur bo'ladigan kasbiy bilim, ko'nikma va malakalarini shakllantirish, muntazam yangilash, istiqboldagi pedagogik ish faoliyatida malaka talablari, o'quv reja va dasturlari asosida ularning kasbiy kompetentligi va pedagogik mahorati doimiy rivojlanishini ta'minlashdan iborat.

Fanni o'zlashtirishdan kelib chiqadigan vazifalar –

Magistraturaning barcha mutaxassisliklarida magistrantlarning pedagogik kasbiy bilim, ko'nikma va malakalarini shakllantirish va rivojlantirish;

- zamonaviy talablarga mos holda oliy ta'lim sifatini ta'minlash uchun zarur bo'lgan magistrantlarning kasbiy kompetentlik darajasini shakllantirish;
- magistrantlar tomonidan zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalari samarali o'zlashtirilishini ta'minlash;
- maxsus fanlar sohasidagi o'qitishning innovatsion texnologiyalari va ilg'or xorijiy tajribalarni o'zlashtirish;
- magistratura mutaxassisliklarida o'quv jarayonining fan va ishlab chiqarish bilan samarali integratsiyasini ta'minlashga qaratilgan faoliyatni tashkil etish.

II. Asosiy qism

Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi (ma'ruza mashg'ulotlari):

1-mavzu. Kirish. Mashg'ulot turlari va shakllari. Mutaxassislik fanlarini o'qitishda zamonaviy yondashuvlar. (2 soat)

2-mavzu. Ma'ruza mashg'ulotlari texnologiyasi. Ma'ruza mashg'ulotlarida interaktiv faoliyatni amalga oshirish. Mutaxassislik fanlari ma'ruza mashg'ulotlarini tashkil etish. (2 soat)

3-mavzu. Seminar mashg'ulotlari xususiyatlari. Seminar mashg'ulotlarida interaktiv faoliyatni tashkil etish. Amaliy mashg'ulotlarni tashkil etish. (2 soat)

4-mavzu. Amaliy yakka mashg'ulotlarda qo'llaniladigan faoliyat turlari. Mutaxassislik fanlarini o'qitishda zamonaviy yondashuvlar xususiyatlari. (2 soat)

5-mavzu. Darslik va elektron darslik hamda o'quv va elektron o'quv qo'llanmalardan foydalanish metodikasi.

Darslik va o'quv qo'llanmalar, ilmiy adabiyotlardan foydalanish usullari. Elektron darslik, o'quv va elektron o'quv qo'llanmalardan foydalanish metodikasi. (4 soat)

6-mavzu. Mutaxassislik fanlarini o'zlashtirishning asosiy jihatlari

Mutaxassislik fanlarini o'qitishda ijodiy jarayon xususiyatlari. Ovoz rejissorligi ijodiy amaliyotining asosiy talablari. (4 soat)

Oraliq nazorat

O'tilgan nazariy mashg'ulot mavzulari bo'yicha talabalar savol javob tarzida va ilmiy tomondan yondoshganligiga qarab baholanadi.

Amaliy mashg'ulotlar:

7-mavzu. Mutaxassislik fanlarini o'qitishda amaliy mashg'ulot jarayoni xususiyatlarini o'zlashtirish.

Mutaxassislik fanlarini o'qitishda amaliy mashg'ulotlarni tashkil etish xususiyatlari. Mutaxassislik fanlarida yakka mashg'ulotlarni o'tkazishning o'ziga xos xususiyatlari. (4 soat)

8-mavzu. Mutaxassislik fanlarni o'qitish jarayonida talabalar bilim, ko'nikma va malakalarini baholash tizimi.

Mutaxassislik fanlarni o'qitish jarayonida talabalar bilim, ko'nikma va malakalar tizimini baholashning o'ziga xosligi. Mutaxassislik fanlarni o'qitish jarayonida joriy, oraliq va yakuniy nazoratlarni tashkil etish va o'tkazish metodikasi. (2 soat)

9-mavzu. Mutaxassislik fanlarini o'qitishda "ustoz-shogird" an'analari.

Mutaxassislikni o'qitishda "ustoz-shogird" an'analari tarixiyligi. Ovoz rejissorligida "ustoz-shogird" an'analaridan foydalanish. Ovoz rejissorligida "ustoz-shogird" an'analaridan foydalanish afzalliklari. (4-soat)

7-mavzu. Mutaxassislik fanlarni o'qitishda innovatsion pedagogik texnologiyalaridan foydalanish.

Mutaxassislik fanlarini o'qitishning o'ziga xos jihatlari. Nazariy bilimlarni amaliy faoliyatda qo'llash. Darsda yangi pedagogik texnologiyalar, shuningdek, innovatsion pedagogik va axborot texnologiyalaridan foydalanish. (4 soat)

Yakuniy nazorat

Semestrda o'tilgan ma'ruza va amaliy mashg'ulot mavzulari bo'yicha tuzilgan savollarga javoblari hamda ilmiy-ijodiy tomonidan tushuntirib berishlari asosida baholanadi.

III. Amaliy ta'limni tashkil etishning shakl va mazmuni

Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1. Kirish. Mashg'ulot turlari va shakllari. Mutaxassislik fanlarini o'qitishda zamonaviy yondashuvlar.
2. Darslik va elektron darslik hamda o'quv va elektron o'quv qo'llanmalardan foydalanish metodikasi.
3. Mutaxassislik fanlarini o'zlashtirishning asosiy jihatlari.
4. Mutaxassislik fanlarini o'qitishda amaliy ijro jarayoni xususiyatlarini o'zlashtirish.
5. Mutaxassislik fanlarni o'qitish jarayonida talabalar bilim, ko'nikma va malakalarini baholashning reyting tizimi.
6. Ovoz rejissorligi fanlarini o'qitishda "ustoz-shogird" an'analari.
7. Mutaxassislik fanlarni o'qitishda innovatsion pedagogik texnologiyalaridan foydalanish.

Amaliy mashg'ulotlar multimedia vositalari bilan jihozlangan auditoriyada, bir akademik guruhga bir professor-o'qituvchi tomonidan o'tkazilishi maqsadga muvofiq. Mashg'ulotlar faol va interaktiv usullar yordamida o'tilishi, mos ravishda munosib pedagogik va axborot texnologiyalari keng qo'llanilishi ko'zda tutilgan.

Mazkur fan bo'yicha o'quv rejada kurs loyihasi (ishi) rejalashtirilmagan.

IV. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

1. Mutaxassislik fanlar mazmunini yorituvchi me'yoriy hujjatlar.
2. Mutaxassislik fanlarni o'qitish shakllari.
3. Mutaxassislik fanlarni o'qitish jarayonida ta'lim oluvchilarning bilim, ko'nikma va malakalarini baholash.
4. Pedagogik ijodkorlik – ta'lim-tarbiya samaradorligining omili.
5. Oliy ta'lim tizimida mashg'ulot turlari: ma'ruza, amaliy mashg'ulot, seminar, yakka mashg'ulot.
6. Ta'limning innovatsion shakllari: binar dars, vebinar, onlayn mashg'ulot, brifing, debatlar, trening.
7. Mutaxassislik fanlarni o'qitishda grafik organayzerlarni qo'llash.

	8. O'quv va ilmiy adabiyotlar ustida mustaqil ishlash, taqqoslash va baholashni o'rgatuvchi metodlar. 9. Mutaxassislik fanlarni o'qitish metodikasi fanini o'rganishda cholg'u sozlari, ko'rgazmali va tarqatma materiallar, multimedia vositalardan foydalanish. 10. Pedagogik kompetentlik va kreativlik. 11. Talabalar bilimini baholash metodikasi. Mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan referatlar tayyorlash va taqdimot qilish tavsiya etiladi.
3.	**V. Ta'lim natijalari /Kasbiy kompetensiyalari** **Talaba bilishi kerak:** Fanni o'zlashtirish natijasida magistrant-talaba: • texnogen san'at fanlarini o'qitishdagi ilg'or xorijiy tajribalarni; • texnogen san'atda erishilgan yangi ilmiy natijalar, yaratilgan ilmiy adabiyotlarni; • respublika va xorijda "Texnogen san'ati" yo'nalishi bo'yicha olib borilayotgan ilmiy tadqiqotlar natijalarini; • ovoz rejissorligi turlarini o'zlashtirishning uslubiy asoslarini; • yakka va jamoaviy ijodning rivojlanish tendensiyalarini; • zamonaviy talablarda mashg'ulotlarni tashkil qilishning ilmiy va amaliy asoslarini; • texnogen san'at fanlarini o'qitishda so'nggi yillarda erishilgan yutuqlarni; • texnogen san'at sohasidagi ta'lim mazmuni uzviyligi va integratsiyasini ta'minlashda novatorlik va an'anaviylik mezonlarini; • texnogen san'atdagi zamonaviy yo'nalish va uslublar hamda tendentsiyalarni **bilishi** lozim. ▪ texnogen san'ati yo'nalishi bo'yicha yangi elektron o'quv adabiyotlarni yaratish va ulardan foydalanish; ▪ ovoz rejissorligi yo'nalishi bo'yicha xorijiy tildagi manbalardan foydalana olish; ▪ an'anaviy o'qitish uslublarini zamonaviylashtirish; ▪ texnogen san'atda ilg'or mahalliy va xorijiy tajribalardan foydalanish; ▪ texnogen san'atdagi modernizatsiya va o'zgarishlarni o'zlashtirgan holda uning mazmun-mohiyatini talabalarga etkazish; ▪ mutaxassislik fanlarini o'qitishda innovatsion texnologiyalarni qo'llash;

	▪ guruhli va yakka mashg‘ulotlarni rejalashtirish; ▪ ijodiy faoliyat jarayonini o‘stirish; ▪ san’at mahsulining bozor qiymatini aniqlay olish; ▪ yakka tartibda, jamoalar bilan ishlashda zamonaviy uslublarni qo‘llash; ▪ ovoz rejissorligi sohasidagi taniqli mahalliy va xorijiy ijodkorlarning ijodiy ishlari bilan tanishish, tahlil eta olish **ko‘nikmalariga** ega bo‘lishi lozim. • Texnogen san’at ta’limida audio va video yozuvlarini yaratish va qo‘llash; • mutaxassislik fanlarini o‘zlashtirishda an’anaviy va zamonaviy uslublarni qo‘llash; • mutaxassislik fanlarini o‘qitishda zamonaviy texnik vositalardan foydalanish; • mutaxassislik fanlarini o‘qitishda zamonaviy uslublar va jahon tajribasidan samarali foydalanish; • yakka tartibda va jamoalar bilan ishlashda ijodiy malakalarini o‘stirish; • guruhli va yakka tartibdagi mashg‘ulotlarni tashkil etish **malakalariga** ega bo‘lishi zarur. ▪ Ovoz rejissorligi sohasida mashg‘ulotlarni yuqori saviyada tashkil etish; ▪ mashg‘ulotlarni ilg‘or pedagogik hamda zamonaviy axborot texnologiyalardan foydalangan holda tashkil etish va boshqarish; ▪ guruhli va yakka tartibdagi mashg‘ulotlar uchun tegishli fanlar bo‘yicha fan ishchi o‘quv dasturlarini ishlab chiqish va fan tizimi asosida mashg‘ulotlarni tashkil etish; ▪ texnogen san’at sohasida ilmiy tadqiqotlar olib borish **kompetentsiyasiga** ega bo‘lishi lozim.
4.	**VI. Ta’lim texnologiyalari va metodlari:** • Ma’ruza; • Interaktiv hamkorlikdagi faoliyat; • Debat va munozara texnologiyasi; • Mantiqiy fikrlash, tezkor savol-javob; • Kichik guruhlarda ishlash; • Taqdimot qilish; • Musiqa san’atining zamonaviy muammolari bo‘yicha brifing va vebinarlar tashkil etish.

5.	**VII. Kreditlarni olish uchun talablar:** Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to‘la o‘zlashtirish, tahlil natijalarini to‘g‘ri aks ettira olish, o‘rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish; joriy, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo‘yicha ishlarni belgilangan (yozma/og‘zaki/test) shaklida topshirish.
6.	**Asosiy adabiyotlar** 1.Sh.Gafurova. Ovoz rejissorligi san’atining shakllanishi va rivojlanishi Monografiya T.2019 2. М.Хамидова, Н.Юсупова Художественная культура, искусство в аспекте теоретического осмысления.Учебное пособие Т. 2017 3.A.Mirzaev. Ovoz yozish studiyasi jihozlari va ovoz yozish tizimi. O‘ quv qo‘llanma “Musiqa” T., 2020 4.Azizxodjayeva N.N. Pedagogik texnologiyalar va pedagogik mahorat. - T.: Moliya, 2003. – 192 b. 5.Andreyev V.I. Pedagogicheskaya etika: spetskurs dlya nravstvennogo samorazvitiya / V.I.Andreyev. – Kazan, 2002. 6.Bespalko V.P. Prirodosoobraznaya pedagogika / V.P.Bespalko. – M.: Narodnoe obrazovaniye, 2008. 7.Ismoilova Z.K., Maksudov P.M. Kasb ta’limi metodikasi fani bo‘yicha o‘quv dasturini universallashtirish masalasi // «Irrigatsiya va Melioratsiya» jurnali. – Toshkent, 2017. – № 1(7). – B.72-73. 8.Madaniyat sohasiga oid me’yoriy hujjatlar to‘plami. O‘zRsi Madaniyat va sport ishlari vazirligi, 2010. 9.Erganova N.E. Metodika professionalnogo obucheniya. Uchebnoye posobiye dlya studentov visshix uchebnix zavedeniy. – M.: Izd. sentr “Akademiya”, 2007. **Qo‘shimcha adabiyotlar** 1. Mirziyoyev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va oliyjanob xalqimiz bilan birga quramiz. – T.: O‘zbekiston, 2017. - 488 b. 2. Mirziyoyev Sh.M. Erkin va farovon, demokratik O‘zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz // O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti lavozimiga kirishish tantanali marosimiga bag‘ishlangan Oliy Majlis palatasining qo‘shma majlisidagi nutq. – T.: O‘zbekiston, 2017. - 32 b. 3. Mirziyoyev Sh.M. Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta’minlash - yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi // O‘zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi qabul qilinganining 24 yilligiga bag‘ishlangan tantanali marosimdagi ma’ruza. 2016 yil 7 dekabr. T.: O‘zbekiston NMIU, 2017. - 32 b. 4. 2017-2021 yillarda O‘zbekiston Respublikasini rivojlantirishning beshta ustuvor yo‘nalishi bo‘yicha harakatlar Strategiyasi (elektron versiya).

	5. 6.Гущин В.Н., Насыров М.З., Оборудование студий и ситемы звукозаписи. Часть I. Т., 2004. 6. Тим Кинтцель Руководство программиста по работе со звуком.СПб, ДМК, 2000. 7. Е.Медведев, В.Трусова Реальност вертуального звука.Вертуальная аудиостудия нового поколения SAW STUDIO. Звуковая лаборатория NUENDO. Маршрутизация объектов микширование SAMPLITUDE и PRODUSER. СПб., «BXV-Peterburg» Санк-Петербург, 2002. 8. А.Борисов. Инциклопедия обработки звука на профессиональном компьютере М., 2004. **Axborot manbalari** 9. http://www.ziyonet.uz 10. http://www.edu.uz 11. http://konservatoriya.uz 12. http://www.lex.uz 13. www.gov.uz 14. www.uza.uz 15. www.zvukorejisser.ru 16. http://bookzz.org 17. http://booksee.org 18. http://millionsbooks.org 19. http://designingsound.org 20. http://www.udemy.com 21. http://www.universarium.org
7.	**O'zDK huzuridagi B.Zokirov nomidagi Milliy estrada san'ati instituti Kengashida muhokama etilgan va tasdiqlangan.** **2024 yil "30" avgust dagi 1 -sonli bayonnoma**
8.	**Fan/modul uchun mas'ul:** A.Mirzaev - O'zDK huzuridagi B.Zokirov nomidagi MESI dotsenti
9.	**Taqrizchilar:** Sh.Gafurova - O'zDK professori, texnika fanlari nomzodi I.Boltabaev - O'MTRK "O'zbekiston" teleradiokanali bosh ovoz rejissori